

На основу члана 28. став (1) Закона о енергетици (Службени гласник Републике Српске, број 49/09), члана 36. став (2) Закона о електричној енергији (Службени гласник Републике Српске, број 8/08, 34/09, 92/09 и 1/11), члана 26. став (3) Закона о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији (Службени гласник Републике Српске, број 39/13), члана 18. став 1. Статута Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске – Пречишћени текст (Службени гласник Републике Српске, број 6/10) и члана 33. став 1. тачка в) Пословника о раду Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске (Службени гласник Републике Српске, број 59/10) Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске на 65. редовној сједници одржаној дана 3. јула 2013. године донијела је

ОДЛУКУ

о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији

I

Овом одлуком утврђују се гарантоване откупне цијене и премије за електричну енергију произведену у постројењима која користе обновљиве изворе енергије или у ефикасним когенеративним постројењима за која се остварује право на подстицај у складу са Правилником о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији (Службени гласник Републике Српске, број 128/11 и 53/12).

II

1) Гарантоване откупне цијене и премије за електричну енергију произведену у постројењима која користе обновљиве изворе енергије или у ефикасним когенеративним постројењима за која се остварује право на подстицај износе:

Тип електране према врсти извора енергије	Продаја у обавезном откупу по гарантованим откупним цијенама			Продаја на тржишту и потрошња за властите потребе	
	Гарант. откупна цијена KM/kWh	Референтна цијена KM/kWh	Премија (у гарантованој цијени) KM/kWh	Референтна цијена KM/kWh	Премија KM/kWh
Хидроелектране					
• до укључиво 1 MW	0,1541	0,0541	0,1000	0,0851	0,0690
• преко 1MW до укључиво 5 MW	0,1327	0,0541	0,0786	0,0851	0,0476
• преко 5 MW до укључиво 10 MW	0,1245	0,0541	0,0704	0,0851	0,0394

Вјетроелектране (гарантована откупна цијена за постројења до укључиво 10 MW, а премија без ограничења)	0,1652	0,0541	0,1111	0,0851	0,0801
Електране на чврсту биомасу снаге:					
• до укључиво 1 MW	0,2413	0,0541	0,1872	0,0851	0,1562
• преко 1MW до укључиво 10 MW	0,2261	0,0541	0,1720	0,0851	0,1410
Електране на пољопривредни биогаз до укључиво 1MW	0,2402	0,0541	0,1861	0,0851	0,1550
Конвенционални извори енергије у ефикасном когенеративном постројењу (гарантована откупна цијена за постројења до укључиво 10 MW, а премија за продају на тржишту и потрошњу за властите потребе за постројења до укључиво 30 MW)					
• Нова когенеративна постројења на гас	0,2086	0,0541	0,1545	0,0851	0,1235
• Стара когенеративна постројења на гас	0,1933	0,0541	0,1392	0,0851	0,1082
• Нова когенеративна постројења на лигнит	0,0882	0,0541	0,0341	0,0851	0,0031
• Стара когенеративна постројења на лигнит	0,0541	0,0541	0	0	0

Соларне електране са фотонапонским ћелијама	Продаја у обавезном откупу по гарантованим откупним цијенама			Продаја на тржишту и потрошња за властите потребе	
	Гарант. откупна цијена KM/kWh	Референтна цијена KM/kWh	Премија (у гарантованој цијени) KM/kWh	Референтна цијена KM/kWh	Премија KM/kWh
Гарантоване откупне цијене и премије од 1. августа 2013. године					
▪ на објектима до укључиво 50 kW	0,3638	0,0541	0,3097	0,0851	0,2787
▪ на објектима преко 50 kW до укључиво 250 kW	0,3168	0,0541	0,2627	0,0851	0,2317
▪ на објектима преко 250 kW до укључиво 1 MW	0,2543	0,0541	0,2002	0,0851	0,1692
▪ на земљи до укључиво 250 kW	0,2944	0,0541	0,2403	0,0851	0,2092
▪ на земљи преко 250 kW до укључиво 1 MW	0,2355	0,0541	0,1814	0,0851	0,1504
Гарантоване откупне цијене и премије од 1. јануара 2014. године					
▪ на објектима до укључиво 50 kW	0,3398	0,0541	0,2857	0,0851	0,2547
▪ на објектима преко 50 kW до укључиво 250 kW	0,2947	0,0541	0,2406	0,0851	0,2095
▪ на објектима преко 250 kW до укључиво 1 MW	0,2358	0,0541	0,1817	0,0851	0,1507
▪ на земљи до укључиво 250 kW	0,2735	0,0541	0,2194	0,0851	0,1883
▪ на земљи преко 250 kW до укључиво 1 MW	0,2181	0,0541	0,1640	0,0851	0,1330

2) Цијене и премије из подтачке 1) ове тачке не садрже порез на додату вриједност.

III

Гарантоване откупне цијене утврђене овом одлуком примјењују се код откупа електричне енергије од произвођача који остваре право на обавезан откуп електричне енергије по гарантованим откупним цијенама.

IV

Премије утврђене овом одлуком примјењују се код исплате премије произвођачима који остваре право на премију за продају електричне енергије на тржишту Републике Српске или за потрошњу за властите потребе.

V

Гарантоване откупне цијене и премије из тачке II подтачка 1) ове одлуке преиспитују се и усклађују на начин и у роковима прописаним одредбама члана 26, 47. и 48. Правилника о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији.

VI

Почетком примјене ове одлуке престаје да важи Одлука о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији (Службени гласник Републике Српске, број 1/13).

VII

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику Републике Српске, а примјењиваће се од 1. августа 2013. године.

Образложење

Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија) је на 65. редовној сједници одржаној дана 3. јула 2013. године, донијела Одлуку о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији (у даљем тексту: Одлука), а на основу овлашћења из одредби Закона о енергетици, Закона о електричној енергији и Закона о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији, којима је прописано да Регулаторна комисија прописује систем подстицања производње енергије коришћењем обновљивих извора енергије и у ефикасној когенерацији. Одредбом члана 28. став 1. Закона о енергетици прописано је да наведени систем подстицања доноси Регулаторна комисија уз сагласност Владе Републике Српске, а одредбом члана 26. став 3. да висину гарантоване откупне цијене и премије утврђује Регулаторна комисија уз сагласност Владе Републике Српске. У складу са овим овлашћењима Регулаторна комисија је 25. октобра 2011. године први пут утврдила Одлуку о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији, која се након прибављања сагласности Владе Републике Српске, примјењивала у 2012. години. С обзиром да је Правилником о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији (Службени гласник Републике Српске, број 128/11 и

53/12) (у даљем тексту: Правилник о подстицању) у члану 47. прописано да Регулаторна комисија провјерава напредак у развоју технологија за производњу електричне енергије из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији ради усклађивања гарантоване откупне цијене са промијењеним технолошким условима, имајући у виду расположиви потенцијал и планирано учешће различитих обновљивих извора и ефикасних когенеративних постројења за производњу електричне енергије, а у члану 48. да Регулаторна комисија прати кретање veleпродајних цијена природног гаса у Републици Српској и најмање једном годишње преиспитује и по потреби врши корекцију гарантоване откупне цијене, у децембру 2012. године Регулаторна комисија је, након спроведеног поступка јавног разматрања, усвојила нову одлуку на коју је Влада Републике Српске дала сагласност и која се примјењује од 1. јануара 2013. године.

Пратећи и анализирајући напредак у развоју технологија, а прије свега технологије за производњу електричне енергије у соларним електранама са фотонапонским ћелијама, код којих према доступним информацијама за фотонапонске модуле „learning rate“ износи минимум 22%¹, дошло се до сазнања да је неопходно извршити ново усаглашавање гарантованих откупних цијена за ову технологију, те се приступило изради ове одлуке. Такође је извршена и подјела соларних постројења у зависности од инсталисане снаге и у зависности од мјеста инсталисања постројења (на објекту или на земљи) у складу са Законом о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији.

Подстицаји се утврђују у сврху остваривања електроенергетске политике Владе Републике Српске, дефинисане Уредбом о производњи и потрошњи електричне енергије из обновљивих извора и когенерације (у даљем тексту: Уредба), у погледу остарења индикативних циљева за производњу електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији.

Законом о енергетици прописано је да електроенергетску политику води Влада Републике Српске, а том политиком се, између осталог, обезбјеђују могућности коришћења различитих примарних извора енергије, употреба обновљивих извора за производњу енергије и брига за ефикасно коришћење енергије.

Методологија обрачуна гарантованих откупних цијена на основу које су утврђене цијене у овој одлуци прописана је Правилником о подстицању, а заснива се на законодавству Републике Српске и анализи домаћих услова и специфичности (БДП, број становника, цијена електричне енергије из конвенционалних извора, каматне стопе, технолошка развијеност, енергетски потенцијал итд.), те на опште прихваћеним међународним стандардима и позитивним искуствима других држава, на директивама Европског парламента из области енергетике и заштите околине.

У току утврђивања методологије обрачуна гарантованих откупних цијена Регулаторна комисија је настојала да примијени начело да поступак обрачуна подстицаја треба да буде једноставан, лако разумљив, заснован на познатим параметрима и спроводљив у пракси.

Ниво гарантованих откупних цијена које су утврђене овом одлуком, заснован је на врсти обновљивих извора и количинама електричне енергије које се подстичу, а које су утврђене Уредбом и на бази података о инвестицијама и трошковима за постројења која производе електричну енергију из обновљивих

¹ Извор: IRENA, Renewable energy technologies, cost analysis series: Solar Photovoltaics, 2012

извора или у ефикасној когенерацији, а који су били доступни за поједине изворе енергије како у Стратегији развоја енергетике Републике Српске (у даљем тексту: Стратегија), тако и у расположивим студијама о обновљивим изворима енергије других земаља које су већ одмакле у развоју система подстицања. Методологија обрачуна гарантованих откупних цијена која је прописана Правилником о подстицању у основи је базирана на методологији која је препоручена у "Final Report Green X"² и у суштини је иста у свим земљама које заснивају подстицај производње електричне енергије из обновљивих извора на "feed-in" тарифи. Код дефинисања улазних параметара приоритет је прије свега дат подацима који су били доступни у Стратегији као и "Студији развоја енергетског сектора Босне и Херцеговине". С обзиром да Стратегија не садржи податке о свим параметрима релевантним за поједине изворе обновљиве енергије, коришћена су и искуства и доступни подаци у земљама из окружења. Када је у питању електрична енергија која се производи у соларним електранама, коришћени су подаци о прогнози за 2013. годину које је објавила IRENA (International Renewable Energy Agency) у јуну 2012. године у студији: "Renewable energy technologies, cost analysis series: Solar Photovoltaics".

Методологија израчунавања гарантованих откупних цијена и премија, заснива се на обрачуну укупних годишњих трошкова типичних производних постројења која користе обновљиве изворе енергије, користећи ануитетни метод вредновања инвестиција, при чему је овај обрачун заснован на унапријед дефинисаним техничким и економским параметрима.

Економски параметри на којима се заснива обрачун гарантованих откупних цијена су: цијена капитала (%), период поврата улагања (година), инвестициони трошкови (KM/kW_{el}), трошкови рада и одржавања (KM/kW_{el}), трошкови горива (KM/kWh_{el}) и приход од топлоте.

Технички параметри на којима се заснива израчунавање гарантованих откупних цијена су инсталисана снага (MW_{el}) и годишњи сати рада (h/год) типичног производног објекта.

Гарантоване откупне цијене из одлуке, засноване су на двије економске претпоставке, које су исте за сва производна постројења без обзира на врсту извора енергије, а то су:

- цијена капитала, као пондерисана просјечна стопа поврата на властита и позајмљена средства од 8,9%,
- период поврата улагања (година) од 15 година.

Цијена капитала и период поврата уложених средстава одређују висину ануитетног фактора (12,3 %) којим се укупна инвестиција своди на годишњи износ ануитета уважавајући поврат на уложени властити и позајмљени капитал.

Пондерисана стопа поврата утврђена је са стопом поврата на властита средства у износу од 13,5%. Стопа поврата на позајмљена средства утврђена је у износу од 7,7% на бази препоруке консултаната и на бази увида у извјештај Централне банке Босне и Херцеговине о кретању каматних стопа на дугорочне кредите.

² "Deriving Optimal Promotion Strategies for Increases the Share of RES-E in a Dynamic European Electricity Market" - Green X Project

Структура властитих и позајмљених средстава утврђена је у односу 20%:80%, што је у коначном обрачуна дало пондерисану цијену капитала од 8,9%.

Период отплате уложених средстава утврђен је за период од 15 година колико је Правилником о подстицању прописано и трајање обавезног откупа по гарантованој откупној цијени. Регулаторна комисија је код утврђивања овог параметра узела у обзир чињеницу да гарантоване откупне цијене треба да привуку нове инвестиције како би се у коначном омогућило остварење производње планираних количина електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији, водећи рачуна о нивоу развијености, а прије свега социјалној прихватљивости система подстицања у Републици Српској.

Осим заједничких економских претпоставки, унапријед су дефинисани технички и економски параметри који су карактеристични за сваку технологију у зависности од врсте енергетског извора, водећи рачуна да се подстакне инвестирање у најеконичнија нова постројења, односно постројења која користе најефикаснију расположиву технологију и на најисплативијим локацијама како би се постигао разуман однос између користи од подстицања обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и трошкова за друштво у цјелини.

Укупни трошкови по јединици производње утврђени су на бази пројектованих оптималних сати пуног оптерећења за сваку технологију. Овај параметар је дефинисан на бази препорука из Стратегије као и на бази података са којима располаже Регулаторна комисија за произвођаче који су остварили право на подстицај у 2012. години те на бази анализе података из студија које су радиле земље из окружења.

Трошкови инвестиција за поједине енергетске изворе утврђени су на бази података из Стратегије и доступних студија, те на бази сагледавања и упоредне анализе висине овог параметра у гарантованој цијени коју су објавиле земље из окружења узимајући у обзир и специфичности услова пословања у Републици Српској.

Трошкови рада и одржавања односе се на одржавање и погон, осигурање, закупнине, накнаде и трошкове зарада. Висина ових ставки (осим зарада) одређена је као проценат од инвестиције, а при томе су углавном коришћени подаци који се могу наћи у доступним студијама и у документу "Green X Project", уважавајући специфичности пословања у Републици Српској. Када су у питању соларне електране са фонапонским ћелијама, трошкови рада и одржавања у овој одлуци остали су исти у апсолутном износу као и у одлуци која је ступила на снагу 1. јануара 2013. године.

Технички и економски параметри за поједине врсте производних постројења на којима се заснивају утврђене гарантоване откупне цијене из одлуке приказани су у наредној табели.

Производно постројење у зависности од извора енергије	Снага MW	Сати рада h/god	Специфична инвестиција €/kW _{el}	Трошкови рада и одржавања €/kW _{el}
Хидроелектране				
• до укључиво 1 MW	0,50	4.000	2.000	69,12

• преко 1MW до укључиво 5 MW	2	4.000	1.700	62,25
• преко 5 MW до укључиво 10 MW	9	4.000	1.600	57,78
Вјетроелектране	2	2.200	1.350	19,77
Соларне електране са фотонапонским ћелијама од 1. августа 2013. године				
• на објектима до укључиво 50 kW	0,05	1.370	1.745	40,17
• на објектима преко 50 kW до укључиво 250 kW	0,2	1.370	1.596	25,54
• на објектима преко 250 kW до укључиво 1 MW	0,9	1.370	1.325	15,10
• на земљи до укључиво 250 kW	0,2	1.370	1.475	24,71
• на земљи преко 250 kW до укључиво 1 MW	0,9	1.370	1.224	14,38
Соларне електране са фотонапонским ћелијама од 1. јануара 2014. године				
на објектима до укључиво 50 kW	0,05	1.370	1.608	40,17
на објектима преко 50 kW до укључиво 250 kW	0,2	1.370	1.470	25,54
на објектима преко 250 kW до укључиво 1 MW	0,9	1.370	1.220	15,10
на земљи до укључиво 250 kW	0,2	1.370	1.356	24,71
на земљи преко 250 kW до укључиво 1 MW	0,9	1.370	1.125	14,38
Електране на чврсту биомасу снаге:				
• до укључиво 1 MW	1	6.000	3.600	161,79
• преко 1MW до укључиво 10 MW	9	6.000	3.400	139,95
Електране на пољопривредни биогаз до укључиво 1MW	0,50	6.500	4.000	163,79
Конвенционални извори енергије у ефикасном когенеративном постројењу				
• Нова когенеративна постројења на гас	10	4.380	700	29,78
• Стара когенеративна постројења на гас	10	4.380	420	29,78
• Нова когенеративна постројења на лигнит	10	4.380	2.200	73,07
• Стара когенеративна постројења на лигнит	10	4.380	1.320	73,07

Трошак горива (T_{gorivo}), као варијабилни трошак је карактеристичан код производних постројења која користе биомасу и код производних постројења која производе електричну енергију у ефикасној когенерацији. Гарантоване откупне цијене у одлуци засноване су на цијени биомасе од 2€/GJ за производњу електричне енергије у постројењима која као гориво користе чврсту биомасу (пољопривредне, индустријске и шумске остатке). Гарантоване откупне цијене за електричну енергију произведену у ефикасним когенеративним постројењима засноване су на цијени набавке гаса од 86,63 KM/MWh, за постројења која користе гас као гориво, односно на цијени набавке лигнита од 29,3 KM/MWh за когенеративна постројења која користе лигнит као гориво.

Приход од топлотне енергије у ефикасним когенеративним постројењима обрачунат је по цијени од 68 KM/MWh_{th}.

Систем подстицајних цијена у обавезном откупу по гарантованим откупним цијенама које су утврђене овом одлуком, заснива се на вишим подстицајним цијенама откупа произведене енергије из обновљивих извора у односу на цијене откупа за остале произвођаче енергије (нпр. велике хидроелектране и термоеклектране). Разлика између утврђене гарантоване откупне цијене и унапријед дефинисане референтне цијене одређује висину премије. Референтна цијена код гарантованог откупа је производна цијена електричне енергије, односно велепродајна цијена која се користи за утврђивање цијене електричне енергије ради снабдијевања крајњих купаца. У овом прелазном периоду отварања тржишта и с обзиром да се бруто потрошња електричне енергије у Републици Српској покрива из властите производње, референтна цијена је утврђена у висини просјечне производне цијене која је калкулативни елемент за обрачун цијене снабдијевања за тарифне купце у Републици Српској коју утврђује Регулаторна комисија и износи 0,0541 KM/kWh.

Тржишна референтна цијена која се користи код обрачуна премије за произвођаче који су остварили право на премију за електричну енергију продату купцима или утрошену за властите потребе, обрачуната је на бази доступних података о оствареним велепродајним цијенама електричне енергије у Републици Српској за првих десет мјесеци 2012. године и утврђена је у износу од 0,0851 KM/kWh.

Цијене утврђене овом одлуком примјењиваће се приликом закључења уговора са произвођачима који остваре право на подстицај почев од 1. августа 2013. године, те у том смислу престаје да важи Одлука о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији (Службени гласник Републике Српске, број 1/13).

Гарантована откупна цијена за произвођаче који су већ остварили право на подстицај обавезног откупа по гарантованој откупној цијени и закључили уговор о обавезном откупу са Оператором система подстицаја у периоду примјене Одлуке о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији (Службени гласник Републике Српске, број 128/11 и 1/13) се не мијења.

На основу изложеног донесена је Одлука о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији.

На ову одлуку сагласност даје Влада Републике Српске.

Након прибављања сагласности Владе Републике Српске, одлука ће се објавити у Службеном Гласнику Републике Српске.

Број: 01-278-13/13/P-65-110

Датум: 3. јул 2013. године

Требиње

Предсједник

Миленко Чокорило